

Aktuální judikatura Ústavního soudu ČR

Jaromír Jírša, Vojtěch Šimíček (20. 9. 2019, Omšenie)

Judikatura civilně - procesní

- různé podoby porušení tzv. **práva na spravedlivý proces** (čl. 36 odst. 1 Listiny)
- **poučovací povinnost**
- oblast **doručování** a přítomnosti při úkonech soudu – souvisí se **zásadou přímosti** (čl. 38 odst. 2 Listiny), **rovnosti** (čl. 37 odst. 3 Listiny)
- oblast **dokazování**
- **náklady řízení**
- **náležitosti rozhodnutí, uznání, kontumace**

Průvodce aktuální judikaturou vyšších soudů

Poučovací povinnost

Porušení poučovací povinnosti – porušení pravidel féru procesu; nejčastěji § 118a o. s. ř.

Nález Ústavního soudu ze dne 27. 11. 2007,
sp. zn. II. ÚS 1331/07:

„... Poučovací povinnost obecných soudů představuje jeden ze základních předpokladů práva na spravedlivý proces, zaručeného především v čl. 36 odst. 1 Listiny. Tomuto právu odpovídá povinnost soudů poskytovat účastníkům řízení poučení o jejich procesních právech a povinnostech (§ 5 o. s. ř.), včetně poučení o opravných prostředcích.“

Název prezentace

Exces pracovnice podatelny (recepce) při převzetí písemnosti

Nález ze dne 20. 11. 2007, **sp. zn. I. ÚS 394/05:**

„Jestliže se obecné soudy odmítly zabývat tvrzením stěžovatelky o nedoručení zásilek v důsledku protiprávního jednání zaměstnankyně její podatelny a její odvolání odmítly jako opožděné podané, neposkytly stěžovateli spravedlivou ochranu jejich ústavně zaručených práv porušením zásady kontradiktornosti jako jedné ze zásad práva na spravedlivý proces ve sporném řízení. Rozhodnutím o odmítnutí odvolání stěžovatelky pro opožděnost bez řádného vypořádání se s jejími argumenty znemožnily stěžovateli předložit důkazy k prokázání oprávněnosti její obrany. Rozhodnutí obecných soudů v této věci jsou tak projevem nadměrného formalismu s prvky libovůle, mající za následek odepření spravedlnosti a porušení základního práva stěžovatelky na soudní a jinou právní ochranu, zakotveného v článku 36 odst. 1 Listiny.“

Název prezentace

Nedoručení odvolání protistraně

Nález Ústavního soudu ze dne 18. 5. 2017,
sp. zn. I. ÚS 326/17 :

„Nedoručení odvolání ostatním účastníkům řízení v občanském soudním řízení zpravidla zakládá porušení práva dotčených účastníků řízení na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.“

Název prezentace

Dokazování – nejčastější příčina porušení práva na spravedlivý proces

1. zákaz **opomenutých důkazů**
2. zákaz **souhrnných zjištění**
3. nesprávně vedené dokazování (**nezákonné důkazy**)
4. Nepřípustné **přenášení odpovědnosti** ze soudu **na znalce**
5. excesy při **hodnocení** důkazů (rozpor se zásadou volného hodnocení - § 132 o. s. ř.)

Název prezentace

Opomenuté důkazy

Nález Ústavního soudu ze dne 1. 3. 2017, sp. zn. II. ÚS 1738/16:

„Pokud obecný soud neprovede důkaz navržený účastníkem a ani řádně nevyloží, z jakého důvodu takový důkaz neprovedl, porušuje tím právo účastníka řízení na spravedlivý proces zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a právo navrhnout a vyjádřit se k důkazům zaručené čl. 38 odst. 2 Listiny.“

Název prezentace

ÚSTAVNÍ
SOUD

Souhrnná (souborná) zjištění – chyba při dokazování i vada rozsudku

Nález Ústavního soudu ze dne 22. 5. 2002, sp. zn. I. ÚS 336/2000:

*„V případě, kdy jsou právní závěry soudu v extrémním nesouladu s vykonanými skutkovými zjištěními anebo z nich v žádné možné interpretaci soudního rozhodnutí nevyplývají, nutno takovéto rozhodnutí považovat za stojící v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny, jakož i s čl. 1 Ústavy. Ustanovení § 132 o. s. ř. uvádí, že důkazy hodnotí soud podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti, přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo za řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci. Tyto úvahy pak vyjádří v odůvodnění rozsudku postupem, který stanoví § 157 odst. 2 o. s. ř., kde mj. stručně a jasně vyloží, které skutečnosti má za prokázané a které nikoliv, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, proč neprovedl i další důkazy, a posoudí zjištěný skutkový stav podle příslušných ustanovení. V rozporu s § 157 odst. 2 o. s. ř. je proto tzv. **souhrnné zjištění**, které zakládá prakticky nepřezkoumatelnost rozsudku.“*

Název prezentace

ÚSTAVNÍ
SOUD

Tajné zvukové záznamy

Nález Ústavního soudu ze dne 9. 12. 2014, **sp. zn.: II. ÚS 1774/14:**

„Hovory fyzických osob, ke kterým dochází při **výkonu povolání, při obchodní či jiné veřejné činnosti**, zpravidla nemají charakter projevů osobní povahy a důkaz tajným zvukovým záznamem takových hovorů proto není v občanském soudním řízení nepřijatelný.“

Rovněž **nález** ze dne 27. 2. 2018, **sp. zn. II. ÚS 2299/17**

Název prezentace

Nepřijatelné přenesení odpovědnosti za rozhodnutí na znalce

Nález Ústavního soudu ze dne 13. 12. 2007, **sp. zn. II. ÚS 2630/07** (stále aktuální a obecně použitelný):

„Soudy musí pracovat se snahou o individuální přístup ke každému jednotlivému případu, a nikoliv naprosto **nekriticky přejímat závěry znaleckých posudků, v nichž jsou mnohdy formulovány odpovědi na dotazy soudů, které překračují meze odborného posouzení a zasahují přímo do rozhodování soudů tím, že dávají přímý návod, jak má soud ve věci rozhodnout.** Soudní rozhodnutí pak musí být rozhodnutím nezávislého soudu, a nikoliv soudního znalce.“

Název prezentace

Nepřítomnost při znaleckém místním šetření

Nález Ústavního soudu ze dne 16. 10. 2008, **sp. zn. I. ÚS 1012/07:**

„Pokud tedy bylo stěžovatelům, ať již kýmkoliv, znemožněno zúčastnit se **místního šetření znaleckého ústavu**, neměli pak možnost vyjadřovat se k získávání podkladů pro tento posudek na místě samém; to lze srovnat se znemožněním vyjadřovat se k prováděnému důkazu, i když se v místním šetření, jak je výše uvedeno, jednalo »jen« o získávání podkladů pro znalecký posudek. Z hlediska oprávněných zájmů stěžovatelů však šlo o deficit významný, a to i z toho důvodu, že znalecký ústav nemohl být okamžitě konfrontován s jejich názory a připomínkami. Následná možnost stěžovatelů vyjádřit se k samotnému znaleckému posudku či posudkům na této vadě řízení již dodatečně nic změnit nemůže.“

Název prezentace

Přelévání důkazního břemene v medicínských sporech

Nález ze dne 9. 5. 2018, **sp. zn. IV. ÚS 14/17:**

Ve specifických případech mohou tato obecná pravidla o rozdělení důkazního břemene být v rozporu s ústavněprávními principy spravedlivého procesu. Tak tomu je například v tzv. medicínských sporech, v nichž na straně jedné stojí pacient, tvrdící, že mu protiprávním jednáním poskytovatele zdravotních služeb vznikla újma, a na straně druhé stojí poskytovatel zdravotních služeb, který **porušil svou povinnost vést řádně zdravotnickou dokumentaci pacienta**. V takových případech, kdy důkazní možnosti obou stran sporu jsou reálně nerovnovážné, může soud rozhodnout o **obrácení důkazního břemene** ohledně prokazování (ne)splnění některého z předpokladů odpovědnosti za újmu.

Název prezentace

Exces při hodnocení důkazů

Nález Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2016, **sp. zn. IV. ÚS 2273/14:**

„K porušení práva na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) dochází tehdy, pokud obecné soudy očividně a neodůvodněně vybočí ze zákonných standardů dokazování, nebo jestliže hodnocení důkazů a k tomu přijaté skutkové závěry jsou výrazem zjevného faktického omylu či logického excesu, případně jsou založeny na zcela neúplném či nedostatečném dokazování.“

Název prezentace

Nerovnost při dokazování

Nález Ústavního soudu ze dne 7. 1. 2016, **sp. zn. II. ÚS 2841/15:**

„Pokud obecný soud při zjišťování skutkového stavu jednostranně vychází pouze z důkazů předložených jedním účastníkem sporu a zcela opomene vzít v úvahu důkazy prokazatelně předložené druhou stranou sporu, jedná se o postup, který je v rozporu s právem na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a s právem na rovnost účastníků řízení podle čl. 37 odst. 3 Listiny.“

Název prezentace

Porušení pravidel zákonné koncentrace a neúplné apelace

Nález Ústavního soudu ze dne 8. 12. 2015, **sp. zn. II. ÚS 385/15:**

„Pokud odvolací soud v odůvodnění svého rozsudku dovedl, že vedlejší účastník včas své důkazy v řízení před soudem prvního stupně označil, pouze je nebyl schopen předložit, je takový závěr v rozporu s projednací zásadou, podle níž jsou účastníci řízení povinni tvrdit všechny skutečnosti významné pro rozhodnutí (povinnost tvrzení) a zároveň označit důkazy k prokázání svých tvrzení, a ve svém důsledku je takový postup rovněž v rozporu s právem na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Jde-li o důkazy navržené před soudem prvního stupně, má jít o přesně konkretizované důkazy, které musí být specifikovány nezaměnitelným způsobem, nikoliv o obecnosti.“

Název prezentace

Náklady řízení – zdrženlivost Ústavního soudu

- **moderační právo soudu – nadužívání**
- **moderační právo soudu – nepoužití**
- **neúčelnost vynaložených nákladů**
- **výše odměny advokáta**

Název prezentace

Moderační právo soudu

Nález ze dne 11. 10. 2016, sp. zn. IV. ÚS 899/15:

Součástí práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod je rovněž povinnost soudu vytvořit pro účastníky řízení procesní prostor k tomu, aby se mohli **vyjádřit k soudem zamýšlenému uplatnění moderačního práva podle § 150 o. s. ř.** a účinně uplatňovat námitky a argumenty, které by mohly aplikaci tohoto ustanovení ovlivnit. Ještě naléhavější je tato povinnost v odvolacím řízení, kdy po přijetí rozhodnutí již účastník řízení nemá – na rozdíl od rozhodnutí nalézacího soudu – procesní nástroj, jak své námitky uplatnit.

Obdobně např. **I. ÚS 1593/15, II. ÚS 3550/13.**

Název prezentace

Stát zastoupený advokátem – účelnost nákladů

Usnesení ÚS ze dne 9. 7. 2009, sp. zn. II.ÚS 1625/09:

Co jsou účelně vynaložené náklady řízení, přísluší hodnotit pouze obecnému soudu, nikoli soudu Ústavnímu. Pokud obecné soudy v tomto konkrétním případě v odůvodnění svých rozhodnutí vyložily, že **stát v postavení právnické osoby má právo na zastoupení advokátem**, což ani stěžovatel nezpochybňuje, pak jediným důvodem pro nepřiznání nákladů řízení jsou okolnosti zvláštního zřetele hodné vyplývající z ustanovení § 150 o. s. ř. Za situace, kdy obecné soudy, a v tomto případě zejména soud odvolací, vyložily důvody proč použití ustanovení § 150 o. s. ř. nepřichází do úvahy, není zde žádný prostor pro derogační zásah ze strany Ústavního soudu.

Název prezentace

„nepoměrné obtíže“ při určení tarifní hodnoty sporu - nemovitost

Nález ze dne 19. 12. 2017, sp. zn. IV. ÚS 2688/15:

Po celou dobu řízení byl stěžovatel aktivní a opakovaně se domáhal určení odměny podle § 8 advokátního tarifu (nikoliv podle § 9). Obecné soudy si tedy měly být vědomy skutečnosti, že otázku nákladů řízení bude nutno vyřešit, a měly tomu přizpůsobit svůj postup. Časového prostoru ke znaleckému ocenění předmětných nemovitostí byl v mezidobí do vydání druhého meritorního rozsudku nalézacího soudu dostatek.

Pojem „**nepoměrné obtíže**“ z pohledu Ústavního soudu implicitně předpokládá proporcionální poměřování mezi úsilím vynaloženým na zjištění hodnoty předmětu sporu a významem, který takové zjištění pro průběh sporu má.

Název prezentace

Rozhodnutí soudu – náležitosti a předpoklady

- **nedostatky písemného vyhotovení rozhodnutí**
- **nepřípustnost souhrnných zjištění**
- **nesplnění podmínek pro kontumaci**
- **nesplnění podmínek pro „kontumační uznání“**

Název prezentace

Náležitosti rozhodnutí a spravedlivý proces

Nález ze dne 12. 1. 2016, **sp. zn. III. ÚS 119/14:**

„Základním předpokladem přezkumu ústavní konformity právního názoru obecného soudu, a současně podmínkou řádně vedeného soudního řízení ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, je existence řádného odůvodnění soudem vydaného rozhodnutí. V případě, kdy obecný soud nepřijme právní argumentaci účastníka řízení, je jeho povinností se s ní adekvátním způsobem vypořádat tak, aby bylo zcela zřejmé, jaké důvody jej k tomuto postupu (závěru) vedly.“

Název prezentace

Nárok poškozeného na náhradní vozidlo

Nález Ústavního soudu ze dne 24. 7. 2018, **sp. zn. I. ÚS 3831/17**

„Automatické omezení náhrady nákladů vynaložených na nájem náhradního vozidla z důvodu způsobení totální škody při dopravní nehodě pouze do času sdělení pojišťovny, že oprava vozidla prováděná nebude, bez jakéhokoliv zohlednění dalších skutečností, zejména zda nedojde ke zhoršení postavení poškozeného a obecně dopadu prohlášení pojišťovny o způsobené škodě, porušuje právo stěžovatele na spravedlivý proces dle článku 36 odst. 1 a právo vlastnické dle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.“

(je třeba zkoumat účelnost použití náhradního vozidla)

Název prezentace

Judikatura pracovněprávní

Ke vzniku pracovního poměru

Nález Ústavního soudu ze dne 8. 3. 2016, **sp. zn. IV. ÚS 3073/15**: „Faktickým pracovním poměrem se rozumí právní vztah, který vzniká tím, že fyzická osoba koná pro zaměstnavatele s jeho vědomím a podle jeho pokynů závislou práci; kritérium „podle pokynů zaměstnavatele“ je však nutno chápat a posuzovat jako znak závislé práce, nikoliv vyžadovat výslovné sdělení jednoznačného pokynu k práci zaměstnanci. Pokud v rámci faktického pracovního poměru dojde k úrazu, posuzuje se jako úraz pracovní.“

Průvodce aktuální judikaturou vyšších soudů

Judikatura opatrovnická

- formy péče o nezletilé
- úprava styku
- vyživovací povinnost
- důležité záležitosti dítěte
- participační právo dítěte

Střídavá péče

Účelová argumentace nálezem **I. ÚS 2482/13**:

„Za situace, kdy se oba rodiče o své děti aktivně zajímají, jsou stejnou měrou schopni a ochotni pečovat o jejich zdraví a tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj a kdy děti mají k oběma rodičům stejně hluboký citový vztah, nelze střídavou výchovu vyloučit jen na základě hodnocení vztahů mezi rodiči. Obecné soudy tudíž musí při svém rozhodování o péči rodičů, kteří se rozvádějí nebo ukončili společné soužití, vycházet z premisy, že zájmem dítěte je, aby bylo především v péči obou rodičů.“

Název prezentace

Rovnocenný podíl obou rodičů na péči a výchově dítěte

NÁLEZ ÚS ZE DNE 21. 11. 2017, SP. ZN. IV. ÚS 1921/17:

„Pojem „v péči obou rodičů“ nelze chápat jako paušalizaci (upřednostnění) střídavé péče jakožto základního východiska při rozhodování o výchově dětí. Naopak je nezbytné, aby obecné soudy vždy zohlednily ad hoc všechny okolnosti posuzované věci a rozhodly o formě péče v nejlepším zájmu dítěte – tak, aby byl podíl obou rodičů na péči a výchově dítěte zásadně rovnocenný, čehož nelze dosáhnout jen úpravou péče střídavé nebo společné, ale i svěřením dítěte do výlučné péče jednoho z rodičů, avšak za současné odpovídající úpravy styku dítěte s druhým rodičem (úpravou „širokého“ styku).“

Název prezentace

STŘÍDAVÁ PÉČE A KRITÉRIUM VZDÁLENOSTI (NÁLEZ SP. ZN. I. ÚS 1506/13):

„Velká vzdálenost mezi bydlišti obou rodičů sama o sobě není důvodem, který by a priori vylučoval vhodnost střídavé výchovy nezletilého dítěte. Při posuzování tohoto hlediska je naopak třeba přihlídnout k dalším okolnostem daného případu, zejména pak k tomu, zda dítě není převozem a pobytem ve zcela odlišném prostředí příliš fyzicky či psychicky zatěžováno a zda je v možnostech rodičů ve stanoveném intervalu tuto vzdálenost překonávat.“

Na tento nálezn ovšem navazuje jiný nálezn v téže „kauze“ nezletilého dítěte, **sp. zn. II. ÚS 169/16**, tentokrát s opačným závěrem:

„Rozhodnutí soudu, které se řádně nevypořádá se znalečným posudkem v otázce, zda střídavá péče znamená pro nezletilou neúnosnou zátěž v situaci, kdy začala navštěvovat dvě základní školy, je ústavním deficitem, nespĺňujícím ani požadavky kladené čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte.“

Rozložení nákladů styku mezi oba rodiče

Nález ze dne 29. 5. 2018, **sp. zn. I. ÚS 2996/17**:

Pokud dojde k tomu, že rodič, jemuž bylo dítě svěřeno do péče, se odstěhuje do větší vzdálenosti z původního místa bydliště, obecné soudy nemohou ponechat tento aspekt stranou a musí jej zohlednit ve svém rozhodování o úpravě styku či vyživovací povinnosti. V zájmu rovnoměrného vyvážení překážek, spojených s realizací styku dítěte s rodičem na větší vzdálenost, považuje Ústavní soud za vhodné, aby tyto **byly přeneseny částečně i na rodiče, jemuž bylo dítě svěřeno do péče.**

Název prezentace

Styk rodiče ve výkonu trestu (vazbě)

Nález ze dne 8. 8. 2017, **sp. zn. II. ÚS 22/17**:

„Pokud obecné soudy dostatečně neodůvodní své rozhodnutí o tom, že rodič nacházející se ve výkonu trestu odnětí svobody nemá právo na styk s nezletilými dětmi, porušují tím jeho právo na spravedlivý proces zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.“

Nález ze dne 20. 12. 2017, **sp. zn. I. ÚS 3296/17** (vazba):

„Právo na respektování rodinného života zaručené článkem 8 Úmluvy zahrnuje totiž také pozitivní závazek státu umožnit kontakt a pomoci udržovat kontakt vězněného s jeho rodinou, jehož součástí je také povinnost zajistit co možná nejvhodnější podmínky pro návštěvy dětí.

V případě, kdy dojde k oddělení dítěte od rodiče, je povinností rozhodujícího orgánu zajistit, aby si dítě udrželo vztahy s tímto rodičem, ledaže by to bylo v rozporu s jeho nejlepším zájmem.“

Porušení práv dítěte dodatečným odkladem povinné školní docházky z důvodu konfliktu rodičů

Nález ze dne 9. 1. 2018, **sp. zn. IV. ÚS 3749/17**:

„Konflikt rodičů, spočívající v neschopnosti dohody v otázce péče o nezletilé dítě před jeho nástupem školní docházky, v situaci, kdy řízení ve věci péče o nezletilé nebylo včas pravomocně skončeno, nelze řešit odkladem školní docházky tohoto dítěte, pokud absentuje souhlas jednoho z rodičů a z odborných vyjádření nevyplývá, že by dítě nebylo na zvládnutí školní docházky zralé. Pro odklad školní docházky pak nejsou splněny zákonné podmínky.

Nahrazením projevu vůle nesouhlasícího rodiče tak není sledován nejlepší zájem dítěte ve smyslu čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte a dochází rovněž k porušení jeho práva na ochranu soukromého života, garantovaného čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, a práva na vzdělání ve smyslu čl. 33 odst. 1 Listiny.“

Název prezentace

Povinné zjišťování názoru dítěte

Ust. § 867 odst. 2 obč. zák. (12 let věku), § 100 odst. 3 o. s. ř.
(schopnost formulovat názory)

Nález ze dne 4. 11. 2015, sp. zn. IV. ÚS 3900/14:

„Především v soudních řízeních, která se dotýkají osobnostních práv dítěte a kde názor dítěte hraje významnou roli (například řízení „o změně příjmení dítěte“), by měly obecné soudy přistupovat ke zjištění názoru dítěte velmi pečlivě.

Skutečnost, že dítě není před odvolacím soudem slyšeno a odvolací soud změnil pro dítě příznivé rozhodnutí soudu prvního stupně, může vést k porušení práva na spravedlivý proces garantovaného čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.“

Název prezentace

Zjišťování názoru dítěte v případě sporu rodičů o volbě základní školy dítěte nastupujícího povinnou školní docházkou

Nález ze dne 10. 4. 2018, sp. zn. IV. ÚS 827/18:

„K porušení práva na soudní ochranu jednoho z rodičů podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod dojde také tím, že obecný soud při posuzování nejlepšího zájmu dítěte podle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte nepřihlédne k právu dítěte zúčastnit se řízení v jeho věci, sdělit své stanovisko a být vyslyšeno v soudním řízení podle čl. 12 odst. 2 ve spojení s čl. 9 odst. 2 Úmluvy o právech dítěte.“

Participační práva nezletilých dětí a doručování soudních písemností

Z pohledu ústavních práv nezletilých dětí je totiž podle Ústavního soudu nutno zajistit, aby v soudním řízení, jehož jsou účastníky, požívaly dostatečné ochrany, která je zpravidla, není-li zde konflikt zájmů, zaručena jejich zastoupením zákonným zástupcem. Zároveň však musí být **děti od jisté věkové hranice**, která nemůže být vyšší než **16 let** (viz § 867 odst. 2 obč. zák.), do řízení zapojeny a soudy nemohou komunikovat pouze s jejich zákonnými zástupci nebo opatrovníkem. Je proto třeba, aby soud doručoval písemnosti i takto zastoupenému nezletilému účastníkovi, aby ten mohl vykonávat své právo participovat na řízení, které se jej dotýká.

Nález Ústavního soudu ze dne 4. 12. 2014, **sp. zn. I. ÚS 1041/14**.

Název prezentace

MAXIMÁLNÍ VÝŠE VÝŽIVNÉHO

Nález ze dne 16. 12. 2015, **sp. zn. IV. ÚS 650/15**:

„Základními hledisky pro určení výše výživného jsou nesporně odůvodněné potřeby dítěte, jeho majetkové poměry a schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného rodiče. Platí i pravidlo, že životní úroveň rodičů a dětí má být v zásadě stejná. V případě výjimečně vysokých příjmů povinného rodiče však nelze postupovat mechanicky. Nelze ztrácet ze zřetele fakt, že je právem i povinností rodičů naučit dítě hodnotě peněz a řádnému hospodaření s nimi.

Stanovení nepřiměřeně vysokého výživného, které dítěti i po dokončení přípravy na povolání umožní dlouhodobý a snad i trvalý bezpracný život, může být nejen v rozporu s nejlepšími zájmy dítěte, ale může také porušovat právo rodiče vychovávat své dítě, jež je mu garantováno čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod.“

Judikatura trestní princip omezené důvěry v dopravě

Nález Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3159/15:

„Povinnost dbát zvýšené opatrnosti při odbočování, která je stanovena v § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu, obecné soudy v daném případě interpretovaly tak, že řidič musí zohlednit i možné úmyslné porušení pravidel jinými účastníky silničního provozu. Takový výklad však Ústavní soud nesdílí a je toho názoru, že řidič osobního motorového vozidla může v souladu s **principem omezené důvěry v dopravě** spoléhat na to, že pokud s dostatečným předstihem (řáděně) dává ostatním účastníkům silničního provozu najevo svoji vůli odbočit vlevo, a ověřil si již, že neexistuje překážka, která by mu v tom bránila, může v odbočovacím manévru pokračovat.

Vina obžalovaného musí být v soudním řízení vždy bezpečně prokázána, neboť jedině tak mohou obecné soudy dostat požadavkům vyplývajícím z čl. 36 odst. 1 a čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.“

Rovněž nález **sp. zn. III. ÚS 2065/15** – couvání, usmrcení dítěte

Název prezentace

(ne)odpovědnost řidiče za nepřipoutaného spolujezdce

Nález Ústavního soudu ze dne 17. 4. 2018, sp. zn. II. ÚS 492/17:

„Výklad § 5 odst. 1 písm. i) zákona o provozu na pozemních komunikacích, podle něž má řidič povinnost zajistit, aby se dospělá svéprávná přepravovaná osoba připoutala bezpečnostním pásem, není ústavně konformní. Pokud obecné soudy tento výklad používají v případě nedbalostních trestných činů proti životu a zdraví, porušují čl. 39 Listiny základních práv a svobod, neboť naplnění znaku objektivní stránky skutkové podstaty spatřují v porušení povinnosti řidiče, přičemž při ústavně konformním výkladu o takové porušení povinnosti nejde.“

Název prezentace

Děkuji Vám za pozornost.
jaromir.jirsa@usoud.cz

Ústavní soud
Joštova 8, 660 83 Brno 2, tel.: 542162111, www.usoud.cz

